

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jarosław Matras

w sprawie **S. W.**

skazanego z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 grudnia 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce

z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt II Ka 330/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ostrowi Mazowieckiej

z dnia 14 września 2022 r., II K 140/22,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Ostrołęce do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

**2. wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb
Państwa.**

Małgorzata Gierszon

Piotr Mirek

Jarosław Matras

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej, wyrokiem z dnia 14 września 2022 r., II K 140/22, uznał S. W. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych po 10 zł każda. Na podstawie art. 72 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby, a na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec niego przepadek korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacjami wywiedzionymi przez oskarżonego oraz prokuratora. W obu przypadkach okazały się one jednak nieskuteczne. Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt II Ka 330/22, Sąd Okręgowy w Ostrołęce utrzymał w mocy orzeczenie Sądu pierwszej instancji.

Powyższy wyrok został zaskarżony kasacją nadzwyczajną wniesioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich, który zarzucił rażącą obrazę prawa procesowego, tj. art. 29 § 1 k.p.k., polegającą na procedowaniu i orzekaniu przez Sąd odwoławczy na rozprawie apelacyjnej w składzie jednoosobowym, pomimo braku ku temu przesłanek ustawowych, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem Sąd odwoławczy był nienależycie obsadzony, orzekając w składzie jednego sędziego, zamiast w składzie trzyosobowym.

Mając na względzie powyższe, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ostrołęce do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasację należało uznać za oczywiście zasadną, a to pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Rację ma skarżący, gdy wskazuje, że w realiach niniejszej sprawy doszło do rażącego naruszenia prawa procesowego, przyjmującego postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W rozumieniu tego przepisu nienależyta obsada sądu zachodzi także wtedy, gdy skład danego sądu, orzekającego w sprawie został ukształtowany nieprawidłowo, w sposób sprzeczny z wymogami procedury karnej. Jak trafnie wskazuje skarżący, w przypadku postępowania apelacyjnego zasadą jest rozpatrywanie spraw w składzie trzyosobowym, o czym stanowi art. 29 § 1 k.p.k. Odstępstwa od powyższej zasady możliwe są jedynie w przypadkach wskazanych przez ustawodawcę.

Zgodnie z treścią art. 449 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy orzeka na rozprawie w składzie jednoosobowym „jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego”. Ustawodawca celowo odwołał się

do etapu zakończenia postępowania – w praktyce może bowiem zdarzyć się, że wskutek ujawnienia dodatkowych okoliczności forma postępowania przygotowawczego ulegnie zmianie. Postępowanie przygotowawcze prowadzone było w niniejszej w formie śledztwa i w takiej też formie się zakończyło (k. 762 postanowienie o zamknięciu śledztwa z dnia 18 marca 2022 r.). Nie zachodziły zatem przesłanki opisane w art. 449 § 2 k.p.k.

Na moment wyrokowania rozpoznanie apelacji w składzie jednoosobowym możliwe było także w razie wystąpienia okoliczności określonych art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r., poz. 340). Na podstawie przywołanego przepisu sąd odwoławczy orzeka na rozprawie apelacyjnej w składzie jednego sędziego w sprawach o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat. Oskarżony S. W. został skazany za przestępstwo kwalifikowane z art. 271 § 3 k.k., które niezmiennie od uchwalenia obowiązującego Kodeksu karnego zagrożone jest karą od 6 miesięcy do lat 8 pozbawienia wolności. Z oczywistych więc względów art. 14fa ust.1 ustawy covidowej nie mógł znaleźć zastosowania przy rozpoznawaniu apelacji wniesionych w jego sprawie.

W konsekwencji uznać należy, że Sąd odwoławczy, orzekając w niniejszej sprawie, był nienależycie obsadzony: miast obligatoryjnego trzyosobowego składu orzekającego wyrokowano w składzie jednoosobowym, co stanowi kwalifikowane naruszenie prawa procesowego, a to art. 29 § 1 k.p.k., będące jednocześnie bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Rozpoznający ponownie w postępowaniu odwoławczym niniejszą sprawę Sąd Okręgowy w Ostrołęce rozstrzygnie sprawę w składzie określonym właściwymi przepisami.

[J.J.]

[a.ł.]

Małgorzata Gierszon

Piotr Mirek

Jarosław Matras